

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

תוכן

- א. צריך דעת בעלים.....1
- ב. לא מיבעיא לא יחדו דלאו מקומה הוא אלא אפילו יחדו נמי דמקומה הוא בעינן דעת בעלים 2
- ג. שליחות יד אינה צריכה חסרון.....3
- ד. רועה שהיה רועה עדרו והניח עדרו ובא לעיר ובא זאב וטרף ובא ארי ודרס פטור הניח מקלו ותרמילו עליה חייב ... שהכישה במקל ורצתה לפניו.....5
- ה. ונקרב בעל הבית אל האלהים לשבועה.....7

דף מא.

א. צריך דעת בעלים

כבר התבאר במסכת ב"ק דף קיה: הגנב והגזלן¹ חייבים באחריות הגניבה והגזילה, ואפילו נאבד באונס חייבים לשלם הדמים, ומיד כשעשה מעשה קנין בחפץ הגניבה מתחייב עליו, ואינו נפטר מאחריות עד שיחזיר לרשות בעלים וידע הבעלים שהחזירו. כדי שידע שעליו לשמרו. ואם החזירו למקום שלא ישמרנו הבעלים חייב באחריות.

לא ידע הבעלים שנגנב ממנו², אם החזירו למקום שגנב משם, אף על פי שלא מנו הבעלים ולא ידע שהחזיר יצא³.

¹ שו"ע ונו"כ שנה א, ורמ"א סימן שסו סעיף ב

² שו"ע ונו"כ שם

³ דכיון שלא ידע שנגנב הרי שומרו כבתחלה, ויש להסתפק כשגנבו ממקום שאינו משתמר, שמסברא נראה שאינו יוצא בהשבה למקום שנמלה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

בדבר שיש בו רוח חיים⁴, כגון שגנב טלה מעדר, אם ידע הבעלים שגנב והחזירו לעדר שלא מדעת בעלים, חייב באחריות⁵ עד שימנה מספר הצאן ויראה שהחזר, שבבעל חיים שגנב צריך שמירה יתירה, מפני שכבר הורגל לצאת יותר משאר הצאן. אבל כשידע מהגניבה וידע שהחזר הרי יודע גם שצריך שמירה יתירה.

אבל אם לא ידע מהגניבה והחזרה, אף על פי שמנה וראה שאינו שחסר, אינו נפטר עד שיודיע לבעלים שהחזר.

ג. לא מיבעיא לא יחדו דלאו מקומה הוא אלא אפילו יחדו

נמי דמקומה הוא בעינן דעת בעלים

כבר התבאר לעיל דף מ: שהשומר על חפץ חבירו⁶ ולא נתכוין להשתמש בפקדון אלא שטלטלה ממקומה, אף על פי שייחד לו הבעלים מקום להניחה שם, אם הטלטול הוא לצורך הפקדון כגון שמונח במקום העלול להתקלקל ומניחו במקום המוצנע יותר⁷, בין שנשברה מתוך ידו ובין לאחר שהניחה במקום אחר, פטור.

ייחד לו הבעלים מקום, וטלטל החבית מפני שהיה צריך למקומה שרוצה להשתמש במקום שהחבית מונחת. פטור מאונסין דכיון שלא נתכוין להשתמש בחפץ לא נעשה שולח יד, וגם שואל שלא מדעת אינו, ועדיין שומר הוא⁸. אלא אם כן בא האונס מחמת שינוי המקום, ואז חייב אפילו משהניחה⁹.

⁴ שו"ע ונו"כ שם ב

⁵ ונראה דכל מה שנאמר בהלכה זו שצריך דעת בעלים היינו להתחייב באונסין אם יארע עד שלא נודע לבעלים, אבל מצות השבה קיים בכל אופן שהחזירה לרשות בעלים, וכל שלא אירע כלום פטור מכלום. פתחי חושן חלק ה פרק ד הערה כו

⁶ שו"ע ונו"כ רצב ו

⁷ סמ"ע ס"ק יב

⁸ רמ"א שם

⁹ רמ"א שם, ופירש הסמ"ע (ס"ק יג) דאיירי אפילו כשהמקום השני משומר יותר, ובאו ליסטים (כך נראה לפרש מ"ש הסמ"ע גנבים, שהרי גניבה לאו אונס הוא, מיהו אפשר דהסמ"ע קאי בש"ח שלגביה הוי גניבה כאונס), שאפשר שבמקום הראשון לא היו באים, ולכן אם חזר והניחה במקום הראשון פטור, וכן משמע קצת בדברי הט"ו. והקשה בנה"מ (סק"ז) למה יתחייב מחמת שינוי המקום, הרי גם בשומר שמסר לשומר אחר, שדרך

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

ואם לא ייחד לו הבעלים מקום, אינו חייב אפילו באונס הבא כתוצאה משינוי המקום דכיון שלא ייחד לו הבעלים מקום, כל מקום הוא מקומו, ואף על פי שבמקרה היה המקום הראשון משומר יותר, הרי לא נתחייב השומר להניחו שם.

אבל באונס הבא מחמת מעשה ההעברה עצמו חייב¹⁰.

ג. שליחות יד אינה צריכה חסרון

נאמר בפרשת משפטים בדיני השומרים (שמות כב פסוק י) **אם לא שָׁלַח יָדוֹ בְּמִלְאֶקֶת רֵעֵהוּ מִכֶּאֱן¹¹ שְׂאִין הַשּׁוֹמֵר¹² רֵשָׁאִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בַּפְּקֻדוֹן לְצַרְכוֹ אֲפִילוֹ אִם מִסְכִּים לְשֵׁלֵם מִה שִׁיתְחַיֵּב מִכֶּךָ¹³.**

הבעלים להפקיד אצלו פטור אפילו כשייחד לו הבעלים מקום, וא"כ שומר זה ששינה ממקום למקום בתוך ביתו לא נרע משומר אחר שדרך הבעלים להפקיד אצלו, ומטעם תחלתו בפשיעה שבשעת מלמול נוח להשבר, אין לחייבו, שהרי כשהורו והניחה נסתלקה הפשיעה. וע"כ פירש הנה"מ דאירי כשהניחה במקום שאינו משומר כ"כ כבמקום הראשון, וחייב משום תחלתו בפשיעה וסופו באונס, וכ"כ במחנה אפרים (הלכות שומרים סימן כט).

¹⁰ בנה"מ (סק"ח) מדייק בדברי הרמ"א שכתב פטור משהניחה, והרי אפילו מונח עדיין בידו יהא פטור, כיון שלא ייחד לו מקום, ולכן פירש שבא לומר שאם נשברה מתוך ידו, אפשר שמחמת המלמול נשברה, אבל לאחר שהניחה לא שייך לומר כן. וצריך לומר דלא אירי באונס גמור, אלא כעין נתקל, ובלבוש כתב שחייב משום דאזקה בידים.

¹¹ כתב בביאור הגר"א שזה מפורש בתורה, ונראה כונתו ממה שחייבה תורה שבועה שלא שלח בה יד, ופשוט שהאיסור הוא מוחלט, אפילו אם מסכים לשלם מה שיתחייב מכך, דומיא דמשתמש בחפץ של חבירו, וכמ"ש בשו"ע (סעיף ה) השולח יד בפקדון ה"ז גולן, וע"י נחל יצחק (ריש סימן צב) שהביא מחלוקת הראשונים אם שולח יד נפסל לעדות ולשבועה). ומ"מ יש חילוק בין שולח יד בפקדון לבין משתמש בחפץ חבירו שלא הופקד אצלו, ובין יש חילוק בין תשמיש המתסרו לבין תשמיש שאינו מתסרו, וכמו שיתבאר בע"ה להלן

¹² שו"ע ונו"כ רצב א

¹³ ובשולח יד אין פטור שמירה בבעלים, וכן לא בשואל שלא מדעת שדינו כגולן, ובקצה"ח (סימן סו ס"ק מד) מסתפק אם יש דין שליחות יד בשטרות כיון שאינן נגזלים, אלא שאפשר ששליחות יד המיר מגזילה, כיון שהוא שומר עליהם, וע"י טבעת החושן (שם ובהשמטות לסימן רצא). וכתב במנחת חנוך (מצוה נו אות ד) שלדעת הפוסקים שאינו מתחייב בדיני שומרים אלא בקנין, ה"ה שאינו חייב בשליחות יד שאינו אלא בשומרים, וכל שאינו שומר אינו חייב אלא כאיניש דעלמא, וכתב עוד דה"ה בשל כסף ונמצא של זהב, אינו חייב על ההפרש בדיני שליחות יד. וכתב הקצה"ח (סימן רצא סק"ב ובסימן שמש סק"ב) שבמקום שלא קיבל עליו שמירה, כגון הנח לפניך, אינו חייב בשליחות יד המחודש בשומרים, ורק מדין גניבה וגזילה כאיניש דעלמא, וגם אין בו דיני שליחות שנתחדש בשליחות יד.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

חידשה תורה דין שליחות יד בשומרים¹⁴, שאינו דומה שומר המשתמש בפקדון שלא ברשות בעלים, לסתם גזול חפץ מחבירו, או המשתמש בחפץ חבירו שלא ברשות, הנקרא גזלן¹⁵.

שומר השולח יד בפקדון, אפילו אינו מתכוין לגזלו כולו, אלא לגזול ממנו מקצת או להשתמש בו תשמיש המחסרו, משהגביה החפץ על דעת כן, וכן אם משך¹⁶ ממקום המונח למקום אחר¹⁷, הרי כל הפקדון עומד ברשותו להתחייב באונסין¹⁸, אף על פי שעדיין לא השתמש בו ולא חסר ממנו כלום, דקיי"ל שליחות יד אינה צריכה חסרון, שאין צריך שיחסר עכשיו, אבל הגבהה ע"ד לחסר צריך, ואינו נפטר אפילו חזר והניח החפץ למקומו הראשון¹⁹, ואפילו החזירו לבית בעלים ממש²⁰ עד שיודיע לבעלים ששלח בה יד, ואם יתרצה להשאירו אצלו חזר להיות דינו כשומר²¹. שמכיון שנטל

¹⁴ בדין חיוב שואל ושוכר בשליחות יד, עי' במאירי (ב"מ דף מא ע"ב וב"ק דף יא ע"ב) שהביא פלוגתא בזה, שיש פוטרים משום שלמלאכה קבלה, ויש מחייבים, וביאר המאירי שהחיוב הוא כשעושה בה מלאכה אחרת שלא שאלה לשם כך, וכ"כ בקצה"ח (סימן שמו סק"א), ובסימן שח (סק"א) משמע מדבריו שדוקא למלאכה כבידה הו"ל שולח יד. ועיין פתחי חושן חלק ג פרק ה הערה ב

¹⁵ בש"מ כתב בשם הראב"ד שבאמת אין חילוק בין דין שליחות יד בשומרים לבין גזלן ושואל שלא מדעת, אלא שבשומרים קראוהו שולח יד, וכן משמע קצת בבעל המאור. ובש"מ כתב בשם הריטב"א שהגזלן הוא הנוטל כולו או מקצתו ע"ד שלא לשלם, והשולח יד חייב אפילו ע"ד לשלם, ונראה שבשו"ע הרב (הלכות מציאה ופקדון, הובא להלן הערה כד) נקט להלכה כשיטה זו. ובשו"ת מהר"א ששון (סימן קב) מדייק מדברי הראב"ד שגם בשליחות יד אינו חייב אלא שלא ע"ד לשלם, עיין שם. ומדברי הרמב"ן (במלחמות) נראה שמתחלק בין כשעצם הנטילה היא שלא לדעת, שדינו כשואל שלא מדעת ודינו כגזלן, ודין שליחות יד הוא כשנטל החפץ לצורך הפקדון אלא שבינתיים משתמש בו, כגון שהוליך בהמה לצורכו ובינתיים הניח משאו עליה, ונראה לדבריו דה"ה אם משתמש בו במקומו דינו כשולח יד, ומ"מ נראה מדברי רש"י והרמב"ן, וכן מדברי הראב"ד, וכן נראה דעת השו"ע, שעיקר החידוש הוא גבי שומרים שמתחייב בכל הפקדון, אפילו כשלא נתכוין ליטול או לחסר רק מקצתו, משא"כ בגזלן. ועי' ערוה"ש ובתרומת הכרי שהאריכו בזה, ובחזו"א (ליקוטים למס' ב"מ ד"ה הקשו הראשונים).

¹⁶ ובחידושי רעק"א כתב דדוקא בהגבהה או משיכה, אבל כמה שעומד בחצירו, אף על פי שמתכוין לחסרו או לגזלו, לא הוי שליחות יד להתחייב

¹⁷ סמ"ע שם ז

¹⁸ ועי' סמ"ע (סוף סימן שנה) שכתב בדעת הרמב"ם והשו"ע שאינו מתחייב באונסין אלא כשיש עדים ששלח בה יד, אבל דעת הש"ך שגם בלא עדים מתחייב, עיין שם. ועי' ערך ש"י (סימן שנה), ועי' להלן מדין שואל שלא מדעת.

¹⁹ סמ"ע שם א

²⁰ וכתב רעק"א שם בשם הרמב"ן והרשב"א שאפילו החזירו לבית בעלים ממש, אינו נפטר עד שיודיעו, דכיון שהפקידו הבעלים אצלו הרי לא רצה שיהא החפץ בביתו, ואין זה רשות בעלים, עיין שם.

²¹ שו"ע ונו"כ שנה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

ע"ד לחסר או לגזול, כלתה שמירתו כלפי הבעלים, ועמדה ברשותו כגזול. וכ"ש כשנתכוין לגזול כולו.

אולם החושב לשלוח יד בפקדון, אפילו אם אמר²² בפני עדים שרוצה לשלוח יד בפקדון של פלוני שהוא בידו, כבר התבאר במסכת קידושין דף מב: שאינו חייב²³.

נתכוין להשתמש בפקדון²⁴ בתשמיש שאינו מחסרו, אף על פי שהגביה על דעת כן, אינו נעשה שולח יד בכך עד שישתמש בו²⁵, ואז דינו כשואל שלא מדעת שנקרא גזול²⁶.

ד. רועה שהיה רועה עדרו והניח עדרו ובא לעיר ובא זאב וטרף ובא ארי ודרס פטור הניח מקלו ותרמילו עליה חייב ... שהנישה במקל ורצתה לפניו

²² קמ"ל בזה, דאע"ג דכתיב (שמות כ"ב ח') על כל דבר פשע, לא תימא שנתחייב בדיבורו, שהרי כתיב (שם י') אם לא שלח ידו במלאכת רעהו, עד שישלח בה יד, ומאי דכתיב על כל דבר פשע, דרשו מיניה בגמ' (ב"מ מ"ד ע"א) דאם אמר לשליח לשלוח יד בפקדון ועשה מאמרו בו דחייב המשלה. סמ"ע שם י'
²³ צ"ע שהרי כבר נפסק שכל זמן שאינו עושה מעשה קנין אינו נקרא שולח יד, וכ"ש באמירה בעלמא, ולדברי רעק"א אפשר דקמ"ל אפילו עומד בחצרו ואומר. ובחזו"א (ח"מ ליקוטים סימן כ לדף מג ע"ב) מצדד לומר שבעומד בחצרו קונה בדיבור, ופלוגתא דב"ש וב"ה איירי בחצר שאינו שלו, ומ"מ דחה פירוש זה דאפשר דבעינן דוקא משיכה, ועי' קצה"ח (סימן קפט סק"א) שרצה להוכיח מכאן שמקום שהפקדון מונח חצר של מפקיד הוא, ודחה דאפשר שבשליחות יד בעינן מעשה, כתב במחנה אפרים (הלכות גזילה סימן ז) שאם הגביה הפקדון לגזולו מפני שחשב שהוא שלו, אינו נעשה גזול משעת הגבהה, שהרי אינו מתכוין לקנות. ובשו"ת תשב"ץ (ח"ד טור ב סימן נד) משמע שאם הגביה ע"ד למכרו, אף על פי שחשב שיש לו רשות לכך, נעשה שולח יד. כתב בחידושי רעק"א, וכ"כ בדברי חיים (דיני שומרים סימן י), דמה שאמרו שהמגביה חבית כדי ליטול רביעית מתחייב על כולה, היינו דוקא כשמתכוין ליטול וליהנות בו, אבל אם נתכוין לשפוך ולהזיק, אינו מתחייב על המותר.

²⁴ שו"ע ונו"כ רצב א

²⁵ ובחידושי רעק"א כתב בשם הנ"י שמשעת הגבהה חייב, וכ"כ במחנה א"ה (גזילה סימן יט), ומ"מ כתב שאף לדעת המור שאינו חייב עד שישתמש, יש להסתפק, דכיון שצריך לישבע שלא שלח בו יד ואינו יכול, אפשר דהו"ל מחויב שבועה ואינו יכול לישבע משלם.

²⁶ בתרומת הכרי האריך לתמוה על דברי השו"ע, וגם על דברי הב"י שכ"כ, ועי' בהגהות חתנו שם ובחזו"א (ליקוטים סימן כ לב"מ דף מא). וכתב בנה"מ (סק"ב) עפ"י דברי הרמב"ן והר"ן שבדבר שאין הבעלים מקפיד על תשמישו ויחד לו מקום, ונשתמש בו במקומו, אף בשעת שאלה פטור מאונסין. ובדברי משפט (סימן שמ) כתב שבאונס שאפשר שאם לא היה משתמש לא היה בא, אף לדעת הרמב"ן חייב. וצ"ע מ"ש משואל ברשות שמתחייב בתשמיש אף כשלא הוציאו ממקומו, כמ"ש הנה"מ (סק"ג וכן בסימן שמ). ועי' דברי חיים (דיני שומרים סימן ט) שעמד בזה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

שומר חנם²⁷ שהניח הבהמה בשדה ונכנס לעיר בשעה שדרך הרועים להכנס, אין זו פשיעה, ואם נאנסה או נגנבה או נאבדה באותו זמן, אף על פי שאילו היה שם היה יכול להציל פטור²⁸, ואם נכנס בשעה שאין דרך להכנס, אומדין אם היה יכול להציל אילו היה שם חייב²⁹, ואם לא היה יכול להציל יש פוטרים³⁰ ויש מחייבים, ויש מחייבים³¹ גם בספק שמא היה יכול להציל.

שומר שכר³² שנכנס לעיר אפילו בשעה שדרך³³ להכנס, אם היה יכול להציל מהאונס אילו היה שם, ואפילו בספק שמא היה יכול להציל חייב³⁴, ואם ודאי שלא היה יכול להציל פטור, ואפילו היה יכול להציל אלא שנאנס ולא

²⁷ שו"ע ונו"כ רצא יב

²⁸ ש"ש"ח אינו חייב אלא על פשיעה ואינו צריך להתאמץ חוץ מגדר הרגיל בכיוצא בזה, וכיון שדרך הרועים להכנס באותה שעה, אינו חייב להשאר לבדו, ואין זה אלא כעין גניבה ש"ש"ח פטור עליה, ע"י סמ"ע (סימן שג ס"ק יב).

²⁹ דכיון שנכנס בשעה שאין דרך בני אדם להכנס ה"ו פשיעה, וכיון שהיה יכול להציל חייב, ואף על פי שעצם מניעת ההצלה אינו פשיעה, שהרי כשנכנס בשעה שדרך להכנס פטור אף על פי שהיה יכול להציל, מ"מ תחלתו בפשיעה יש כאן, והגניבה או האונס באו מחמת הפשיעה.

³⁰ בשו"ע (שם) פסק כדעת הרי"ף והרמב"ם שהוא פטור, ואף על פי שתחלתו בפשיעה, כיון שלא היה יכול להציל, הרי זה כאונס שלא מחמת הפשיעה, אבל השי"ך (ס"ק יח) כתב שהמע"מ והב"ח הסכימו לדעת הטור שפסק כהראב"ד שגם זה מחמת הפשיעה וחייב, שאפשר אילו היה שם היה קורה לו גם והיה יכול להציל, ואף על פי שהוא דבר רחוק, הרי בתחלתו בפשיעה תלינן האונס בפשיעה אפילו בדרך רחוקה. ובתחלה כתב השי"ך לחלק שבש"ש סתם הרמ"א לחייבו ובש"ח פטור, והזור בו והעלה שגם בש"ח תליא בפלוגתא. וכתב הרשד"ם (ח"מ סימן תל) שאף לדעת הראב"ד באונס ברור שלא מחמת הפשיעה, כגון מיתה פטור, ועפ"י כתב בנדון דידיה במי שהניח סחורה בספינה ויצא ממנה ואח"כ באו שוללים ולכדו הספינה וכל אשר בה, שבודאי לא היה יכול להציל ופטור.

³¹ שי"ך (סימן שג סק"י).

³² שו"ע ונו"כ שג י

³³ בפעמוני זהב (סימן שג) כתב בשם כרם חמר בסוכן שמשאיר הסחורה והולך לביתו בלילות ובשבתות ומועדים, ונגנבה הסחורה פטור, דאדעתא דהכי יהבי ליה, וצ"ע מ"ש מנכנס בשעה שדרך להכנס, ובשו"ת תשורת ש"י (סימן שפא) כתב במי שנתן עופות לגדלם בשכר, ודרך העופות לילך לשדה ולחזור לעת ערב, ויום אחד לא חזרו, ולאחר חיפוש נמצאו ביער שנאכלו ע"י חיות טורפות, דכיון שהוא ש"ש יש לחוש שמא נגנבו או נאבדו והנאכלים הם אחרים, או שמא אילו היה שם היה מציל, והו"ל משואיל"מ, אלא שפטרו מכח מנהג המקום, ודן שם באריכות בדין מנהג מבטל הלכה.

³⁴ ואמרו בגמרא הטעם דלחכי יהיבנא לך אנרא משום נטירותא יתירה, וכתב הסמ"ע (ס"ק יא) כמעט החיוב בספק, שמן הסתם יכול להציל עכ"פ בשכר שש"ש חייב בכך, ולפי טעם זה שי"ח פטור בספק, וכ"כ בלבוש, אבל השי"ך (סק"י) כתב הטעם שכל שאינו ידוע בודאי אינו יכול לישבע שנאנסה, ומשואיל"מ, ולפי"ז גם ש"ח חייב, וע"י נחל יצחק (סימן צב אות ז ענף ו)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

הציל פטור³⁵, ויש אומרים³⁶ שאם נכנס בשעה שאין דרך להכנס, אפילו ידוע שלא היה יכול להציל חייב.

דף מא:

ה. ונקרב בעל הבית אל האלהים לשבועה

כבר התבאר במסכת ב"ק דף סג: שארבעה שומרים³⁷ נאמרו בתורה ושלשה דינין יש להם, ואלו הן הארבעה שומרין שומר הנם, והשואל, ונושא שכר, והשוכר. ואלו הן שלשה דינין שלהן:

שומר חנם שנגנב הפקדון ממנו או אבד, ואין צריך לומר אם נאנס הפקדון אונס גדול כגון שהיתה בהמה ומתה או נשבת ה"ז נשבע ששמר כדרך השומרין ופטור, שנאמר (שמות כב פסוק ו ז) **כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ פָּסֵף או כְּלִים לְשֹׁמֵר וְנִגְנַב מִפִּית הָאִישׁ וְגו'** ונקרב בעל הבית אל האלהים. ואינו חייב לשלם כי אם בפשיעה³⁸.

השואל משלם הכל בין שאבד דבר השואל או נגנב בין שארעו אונס גדול מזה כגון שמתה הבהמה השואלה או נשברה או נשבת שכך כתוב בשואל (שם פסוק יג) **וְכִי יִשְׁאֵל אִישׁ מֵעַם רֵעֵהוּ וְנִשְׁפַּר או מֵת בְּעָלָיו אֵין עִמּוֹ שְׁלֹם יִשְׁלֹם.**

נושא שכר או השוכר שניהם דין אחד יש להן אם נגנב או אבד הדבר השכור או שנמל שכר על שמירתו הרי אלו משלמים, ואם ארעו אונס גדול מזה כגון שהיתה בהמה ומתה או נשברה או נשבת הרי אלו נשבעין שנאנסה ופטורין שנאמר (שם פסוק ט – יא) **וּמֵת או נִשְׁפַּר או נִשְׁבָּה אֵין רָאָה שְׁבַעַת ה' תְּהִיָּה בֵּין שְׁנֵיהֶם וְגו'** אם נגנב מעמו יִשְׁלֹם לְבַעְלָיו.

³⁵ נה"מ (סק"ב), כיון שהוא אונס בגופו של פקדון, וגם מניעת ההצלה באונס הוא.

³⁶ רמ"א שם כדעת הראב"ד והטור, אבל אם נכנס בשעה שדרך ליכנס מודה הראב"ד שהוא פטור, ואף על פי שנתבאר לעיל שאם נכנס בשעה שדרך להכנס הוי כעין גניבה, והרי ש"ש חייב בגניבה, כתב הסמ"ע (ס"ק יב) דכיון שלבסוף הוי אונס, לא אמרינן תחלתו בגניבה וסופו באונס חייב.

³⁷ רמב"ם הלכות שכירות פרק א הלכה א ב

³⁸ שו"ע ונו"כ רצא א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

נמצאת אומר שומר חנם נשבע על הכל, והשואל משלם את הכל חוץ מן המתה בשעת מלאכה כמו שיתבאר, נושא שכר והשוכר משלמין את האבידה ואת הגניבה ונשבעין על האונסין הגדולים כגון שבורה ושבויה ומתה וטריפה, או שאבד הדבר בספינה שטבעה בים או נלקח בלסטים מזויין וכל כיוצא באלו משאר אונסין הגדולים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

